

B.Com. Semester - 3 (CBCS) Examination
Oct/Nov - 2025 [New Course]
Income Tax Law and Practice - 1(Core)

Time: 2:30 Hours

Marks:70

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

પ્રશ્ન-૧ શ્રી પરમનું તા. ૩૧-૩-૨૦૨૫ ના રોજ પૂરા થતાં વર્ષનું નફાનુકસાન ખાતું નીચે મુજબ છે.

(૨૦)

વિગત	રૂ.	વિગત	રૂ.
પગાર	૧૫,૦૮,૦૦૦	કાચો નફો	૨૪,૪૪,૦૦૦
ઘાલખાધ અનામત	૫,૦૦૦	ઘાલખાધ પરત	૩૦,૦૦૦
સામાન્ય અનામત	૩,૦૦૦	મકાનભાડું	૧૦,૦૦૦
ઘાલખાધ	૪,૦૦૦	વ્યાજ ડિવિડન્ડ	૨૬,૦૦૦
વેચાણ ખર્ચા	૫,૦૦૦	કમિશન (લવાદ કામગીરી કરવા માટે)	૫,૦૦૦
લોન પર વ્યાજ	૬,૦૦૦		
મૂડી પર વ્યાજ	૭,૦૦૦		
આવક વેરો	૧૦,૦૦૦		
ઓફિસ ખર્ચા	૪૭,૦૦૦		
ઘસારો - કમ્પ્યુટર	૨૦,૦૦૦		
ચોખ્ખો નફો	૮,૦૦,૦૦૦		
	૨૫,૧૫,૦૦૦		૨૫,૧૫,૦૦૦

વધારાની માહિતી :

- (૧) ઘાલખાધ પરતની ૪૦% રકમ અગાઉનાં વર્ષોમાં મજરે ન મળેલ ઘાલખાધ પૈકીની છે.
- (૨) લોન પર ચૂકવવાનું બાકી વ્યાજ રૂ. ૪,૦૦૦ નફા-નુકસાન ખાતામાં નોંધેલ નથી; ચોપડે નહિ નોંધેલ ધંધાની આવક રૂ. ૧,૨૫,૦૦૦
- (૩) તા. ૧-૪-૨૦૨૪ના રોજ મોટરકારની ઘસારાબાદ કિંમત રૂ. ૮૦,૦૦૦ હતી જે તા. ૧૫-૧-૨૦૨૫ ના. રોજ રૂ. ૮૦,૦૦૦માં વેચેલ હતી અને તા. ૧-૧-૨૦૨૫ ના રોજ નવી કાર રૂ. ૩,૦૦,૦૦૦માં ખરીદેલ હતી. મોટરકાર પર મજરે મળવાપાત્ર ઘસારો વાર્ષિક ૨૦% છે.
- (૪) પગારમાં શ્રી પાર્થની પત્નીને ચૂકવેલ રૂ. ૧૨,૦૦૦નો સમાવેશ થાય છે. તેમની પત્ની ધંધામાં કોઈ સેવા આપતાં નથી. આ.વ. ૨૦૨૫-૨૬ માટે ધંધા-વ્યવસાયની કરપાત્ર આવકની ગણતરી કરો.

અથવા

પ્રશ્ન-૧ ડો. ધરમનું તા. ૩૧-૩-૨૫ ના રોજ પૂરા થતાં વર્ષની આવક અને જાવકની માહિતી નીચે મુજબ છે:

વિગત	રૂ.	વિગત	રૂ.
વિઝિટ ફી	૪,૮૦,૦૦૦	દવાખાનાનું ભાડું	૨,૧૬,૦૦૦
કન્સલ્ટેશન ફી	૪,૫૦,૦૦૦	સ્ટાફનો પગાર	૨,૭૦,૦૦૦
દવાઓનું વેચાણ	૮૦,૦૦૦	કન્સલ્ટિંગ રૂમનું ભાડું	૭૨,૦૦૦

ઓપરેશન શિયેટરના ભાડાની આવક	૨,૪૦,૦૦૦	વીજળી ખર્ચ	૪૫,૦૦૦
ડિવિડન્ડ	૪૨,૦૦૦	દાક્તરી પુસ્તકો	૧૫,૦૦૦
ટ્રેઝરી સેવિંગ સર્ટિફિકેટનું વ્યાજ	૧૫,૦૦૦	વાઢકાપનાં સાધનોની ખરીદી	૬૦,૦૦૦
દર્દીઓ પાસેથી મળેલ ભેટ	૧,૦૦,૦૦૦	દિવાળી ખરીદી	૩૦,૦૦૦
વાઢકાપનાં સાધનોનું વેચાણ	૨૮,૦૦૦	દવાની ખરીદી	૬૦,૦૦૦
		મોટર ખર્ચ	૧,૦૮,૦૦૦
		ઓડિટ ફી	૬,૦૦૦
		એસોસિયેશન ફી	૧,૮૦૦

વધારાની માહિતી:

- (1) મોટરનો ૧/૪ ઉપયોગ અંગત હેતુ માટે છે.
- (2) મોટરકારનો કુલ માન્ય ઘસારો વાર્ષિક રૂ. ૨૪,૦૦૦ છે.
- (3) દવાનો શરૂઆતનો સ્ટોક અને આખરનો સ્ટોક અનુક્રમે રૂ. ૩૨,૦૦૦ અને રૂ. ૧૨,૦૦૦ છે.
- (4) વાઢકાપનાં સાધનો પર ઘસારો ૨૦%. વાઢકાપનાં સાધનોની શરૂઆતની ઘસારાબાદ કિંમત રૂ. ૪૮,૦૦૦ છે.
- (5) દર્દીઓ પાસેથી મળેલ ભેટના રૂ. ૧૦,૦૦૦ ચોપડે દર્શાવેલ નથી.

ઉપરની માહિતી પરથી આકારણી વર્ષ ૨૦૨૫-'૨૬ માટે ડો. ધરમની ધંધા-વ્યવસાયની કરપાત્ર આવક દર્શાવતું પત્રક તૈયાર કરો.

પ્રશ્ન-૨ નીચે આપેલી માહિતીને આધારે શ્રીમાન વંશ કે જેઓ વિશિષ્ટ કર્મચારી છે, તેમની પાછલા વર્ષ ૨૦૨૪-'૨૫ (૨૦) અર્થાત આકારણી વર્ષ ૨૦૨૫-'૨૬ની પગારની આવક ગણો અને કલમ ૮૦ સી હેઠળ કપાત નક્કી કરો.

- (1) મૂળ પગાર : માસિક રૂ. ૨૯,૭૫૦
- (2) મોંઘવારી ભથ્થું : રૂ. ૧,૭૦,૪૦૦
- (3) બોનસ અને કમિશન રૂ. ૩૨,૦૦૦
- (4) મનોરંજન ભથ્થું માસિક રૂ. ૨,૦૦૦
- (5) બાળકોનું શિક્ષણ ભથ્થું માસિક રૂ. ૧,૨૦૦ (એક બાળક માટે)
- (6) માલિકે ફર્નિચર સાથે તેમને રહેઠાણ માટેનું મકાન આપેલ હતું. આ સવલતની કરપાત્ર કિંમત રૂ. ૮૬,૦૩૦ નક્કી થઈ છે.
- (7) માલિકે તેમને ડ્રાઈવર સહિતની મોટરકારની સગવડ પૂરી પાડેલ હતી જેનો બધો ખર્ચો માલિક ચૂકવે છે. મોટરકાર ઓફિસ તેમ જ અંગત વપરાશ માટે ઉપયોગમાં લેવાય છે. મોટરકાર ૧.૮ હોર્સપાવરનું એન્જિન ધરાવે છે.
- (8) માન્ય પ્રોવિડન્ટ ફંડમાં માલિકનો ફાળો મૂળ પગારના ૧૪% છે.
- (9) તેમના પ્રોવિડન્ટ ફંડ ખાતામાં ૯.૫% લેખે રૂ. ૨૦,૯૦૦ વ્યાજ જમા થયેલ હતું.
- (10) માલિકે તેમના પગારમાંથી મૂળ પગારના ૧૪% લેખે પ્રોવિડન્ટ ફંડ કપાત કરેલ છે.
- (11) પ્રોફેશનલ ટેક્સ કપાત રૂ. ૨,૪૦૦ (વાર્ષિક)
- (12) વર્ષ દરમિયાન વધારે ચૂકવાયેલ કમિશન રૂ. ૪,૦૦૦ની વસૂલાત કરેલ છે.
- (13) તેમનાં રોકાણો નીચે મુજબ હતાં:

જીવનવીમા પ્રીમિયમ રૂ. ૩૦,૦૦૦

રાષ્ટ્રીય બચત પત્ર (IX શ્રેણી) રૂ. ૨૫,૦૦૦

અથવા

પ્રશ્ન-૨ શ્રી અંશ અમદાવાદમાં વિશિષ્ટ કર્મચારી છે. આકારણી વર્ષ ૨૦૨૫-૨૬ની નીચેની વિગતો પરથી પગારની કરપાત્ર આવક શોધો.

- (1) તા. ૩૧-૧૦ ૨૦૨૪ સુધી માસિક મૂળ પગાર રૂ. ૪૦,૦૦૦ અને તા. ૧-૧૧-૨૦૨૪ થી માસિક મૂળ પગાર રૂ. ૫૨,૦૦૦.
- (2) મોંઘવારી ભથ્થું: મૂળ પગારના ૩૦%.
- (3) બોનસ: રૂ. ૫૦,૦૦૦.
- (4) મનોરંજન ભથ્થું: દર મહિને રૂ. ૨,૦૦૦.
- (5) ટ્રાન્સપોર્ટ ભથ્થું: દર મહિને રૂ. ૧,૮૦૦.
- (6) ત્રણ બાળકો માટે શિક્ષણ ભથ્થું: રૂ. ૮,૪૦૦ અને એક બાળક માટે હોસ્ટેલ ભથ્થું : રૂ. ૮,૬૦૦.
- (7) માન્ય પ્રોવિડન્ટ ફંડમાં તેઓ મૂળ પગારના ૧૫% ફાળો આપે છે. કંપની પણ તેટલો જ ફાળો આપે છે.
- (8) માન્ય પ્રોવિડન્ટ ફંડમાં ૧૫% લેખે જમા થયેલ વાર્ષિક વ્યાજ રૂ. ૧૫,૦૦૦.
- (9) મેડિકલ ભથ્થું: દર મહિને રૂ. ૧,૦૦૦.
- (10) ઓફિસ સમય દરમિયાન થયેલ ઈજાનું વળતર: રૂ. ૨૫,૦૦૦ કંપનીએ ચૂકવ્યું.
- (11) કુટુંબના સભ્યોની દાકતરી સારવાર અંગે બિલની રકમ: રૂ. ૨૦,૧૨૦ કંપનીએ ચૂકવી છે.
- (12) કંપની દ્વારા તેમને રહેઠાણની સવલત પૂરી પાડવામાં આવી હતી. જે અંગે કંપની દર મહિને રૂ. ૬,૦૦૦ ભાડું ચૂકવે છે. કંપનીએ તેમને રૂ. ૩,૫૫,૨૪૦ની કિંમતનું ફર્નિચર પણ પૂરું પાડેલ છે. આ સવલત અંગે તેમના પગારમાંથી દર મહિને રૂ. ૨,૦૦૦ કપાત થાય છે.
- (13) શ્રી અંશે વ્યવસાયવેરના રૂ. ૨,૪૦૦ ચૂકવેલ છે.

પ્રશ્ન-૩ પરીનકુમારી ત્રણ મકાનોના માલિક છે. નીચે જણાવેલ વિગત પરથી આ.વ. ૨૦૨૫-૨૬ માટે મકાન- (૧૫) મિલકતની કરપાત્ર આવક શોધો.

વિગત	મકાન-૧ રૂ.	મકાન-૨ રૂ.	મકાન-૩ રૂ.
(૧) વપરાશ	(ભાડે આપેલ)	(અંગત ધંધા માટે)	(સ્વ-વપરાશ)
(૨) મ્યુનિસિપલ મૂલ્ય	૬૦,૦૦૦	૩૦૦,૦૦૦	૫,૦૦,૦૦૦
(૩) વાજબી ભાડું	૮૬,૦૦૦	૪૫,૦૦૦	-
(૪) પ્રમાણિત ભાડું	૮૪,૦૦૦	-	-
(૫) મળવાપાત્ર ભાડું	૧,૧૪,૦૦૦	-	-
(૬) વસૂલ નહિ થયેલ ભાડું	૮,૫૦૦	-	-
(૭) ખાલી રહ્યાનો સમય	૩ માસ	-	-
(૮) સ્થાનિક વેરા	૩,૦૦૦	૫,૦૦૦	૧૦%
(૯) મજરે મળવાપાત્ર વ્યાજ	(?)	-	૪૩,૭૮૦

મકાન નં. ૧ના બાંધકામ માટે તા. ૩૧-૧૨-૧૯ના રોજ ૧૨%ના દરે ૨,૪૦,૦૦૦ની લોન લીધી. બાંધકામ તા. ૧-૪-૨૧ના રોજ પૂરું થયું. આ લોનની પૂરેપૂરી રકમ તા. ૩૦-૯-૨૪ના રોજ પરત કરી હતી.

અથવા

પ્રશ્ન-૩ પવનકુમારની માલિકીનાં ત્રણ મકાનો પૈકી મકાન નં. ૧ અને મકાન નં. ૨ ભાડે આપેલ છે, જ્યારે મકાન નં. ૩ નો અંગત રહેઠાણ માટે ઉપયોગ થાય છે. ત્રણેય મકાનોને લગતી નીચે આપેલી વિગતો પરથી મકાન-મિલકતોની આવકના શીર્ષક હેઠળ આ.વ. ૨૦૨૫-૨૬ માટે કરપાત્ર આવકની ગણતરી કરો.

વિગત	મકાન નં. ૧ રૂ.	મકાન નં. ૨ રૂ.	મકાન નં. ૩ રૂ.
(૧) મ્યુનિસિપલ આકારણી મુજબ વાર્ષિક મૂલ્ય	૧,૫૦,૦૦૦	૪૫,૦૦૦	૭૨,૦૦૦
(૨) મળવાપાત્ર વાર્ષિક ભાડું	૧,૮૦,૦૦૦	૬૦,૦૦૦	-
(૩) સ્થાનિક કરવેરા (ચૂકવેલ)	૩૦,૦૦૦	૪,૫૦૦	૭,૨૦૦
(૪) મકાન મરામત માટેની લોનનું વ્યાજ	-	૩૦,૦૦૦	૩૪,૦૦૦
(૫) બાંધકામ પૂરું થયા તારીખ	૩૦-૬-૨૦૨૪	-	૩૧-૧૨-૨૦૧૯

પ્રશ્ન-૪ ટ્રેક નોંધ લખો (કોઈપણ ત્રણ)

(૧૫)

- (૧) ૧૯૬૧નો આવકવેરા ધારો (૨) કરદાતા (૩) આકારણી વર્ષ અને પાછલું વર્ષ
(૪) રહેઠાણનો દરજ્જો (૫) કરમુક્ત આવક (૬) કર ગણવાની રીત

ENGLISH VERSION

Que.1 Following is the Profit and Loss Account of Mr. Param for the year ended on 31st March, 2025.

(20)

Dr. Profit and Loss Account Cr.			
Particulars	Rs.	Particulars	Rs.
To Salary	15,08,000	By Gross profit	24,44,000
" Bad Debt Reserve	5,000	" Bad Debt recovered	30,000
" General Reserve	3,000	" House rent	10,000
" Bad Debt	4,000	" Interest and Dividend	26,000
" Sales Expenses	5,000	" Commission (earned for working as arbitrator)	5,000
" Interest on Loan.	6,000		
" Interest on Capital	7,000		
" Income Tax	10,000		
" Office Expenses	47,000		
" Depreciation on Computer	20,000		
" Net Profit	9,00,000		
	25,15,000		25,15,000

Additional Information:

- (1) 40% of the Bad debt recovered relates to the bad debt not allowed as business expense in past years.
- (2) Interest on loan is outstanding Rs. 4,000 which is not recorded in Profit and Loss Account; Un-recorded business income is Rs. 1,25,000
- (3) Written down value of Motor car on 1-4-2024 was Rs. 80,000 which was sold on 15-1-2025 for Rs. 80,000 and new motor car was purchased on 1-1-2025 for Rs. 3,00,000. Admissible depreciation on motor car is 20%.
- (4) Salary includes Rs. 12,000 paid to wife of Mr. Param. She does not render any service to the business.

Calculate taxable income from business and profession for A. Y. 2025-'26.

OR

Que.1 Following is the information related to Receipts and Payments of Dr. Dharam for the year ended on 31-3-2025.

Particulars	Rs.	Particulars	Rs.
Visit fees	4,80,000	Rent of Dispensary	2,16,000
Consultation fees	4,50,000	Staff Salary	2,70,000
Sale of medicines	90,000	Rent of consulting room	72,000
Rent income of operation Theatre	2,40,000	Electricity-exp.	45,000
Dividend	42,000	Medical journal	15,000
Interest on Treasury		Purchase of surgical instruments	60,000
Saving Certificate	15,000	Diwali Expenses	30,000
Gift from patients	1,00,000	Purchase of medicines	60,000
Sale of surgical instruments	28,000	Motor car expenses	1,08,000
		Audit fees	6,000
		Association fees	1,800

Additional Information:

- (1) 1/4 of the use of motor car is for personal use.
- (2) Total depreciation on car is Rs 24,000.
- (3) Opening and Closing stock of medicine were Rs. 32,000 and Rs. 12,000 respectively.
- (4) Depreciation on surgical instruments is @ 20%. Opening balance (W.D.V.) of Surgical Instruments was Rs. 48,000.
- (5) Rs. 10,000 of Gift received from patients has not been recorded in the books.

From the above information, prepare statement showing taxable income from profession of Dr. Dharam for the A.Y. 2025-'26.

Que.2 Compute the salary income and investment under Section 80 C of a specified employee, Vansh for the previous year 2024-'25 relevant to A.Y. 2025-'26 from the following data made available to you. (20)

- (1) Basic salary: Rs. 29,750 (Monthly)
- (2) Dearness Allowance Rs. 1,70,400.
- (3) Bonus and Commission Rs. 32,000.
- (4) Entertainment Allowance Rs. 2,000 p.m.
- (5) Children Education Allowance Rs. 1,200 p.m. (for one child)
- (6) The employer has provided him a flat (the taxable value of which is determined as per the rules) is Rs. 86,030.
- (7) The employer has provided car with, driver, all expense are borne by the employer. The car is for office and private use and has 1.8 H. cubic capacity engine.
- (8) The employer contributes @ 14% of basic pay towards his recognized Provident Fund.
- (9) Interest credited to his PF A/c. @ 9.5% is Rs. 20,900.
- (10) The employer has made the deductions from his pay Employees Provident Fund contribution 14% of basic pay.
- (11) Professional Tax Rs. 2,400 (Annual).
- (12) Recovery of excess commission paid during the year Rs. 4,000.
- (13) His investments as under:

Life Insu. Premium	Rs. 30,000
National Saving Certificate (IX Series)	Rs. 25,000

OR

Que.2 Shri Ansh is a specified employee in Ahmedabad. Calculate his taxable income of salary from the following particulars for the Assessment year 2025-'26.

- (1) Basic salary upto 31-10-2024 – Rs. 40,000 p.m. and
Basic salary from 1-11-2024 – Rs. 52,000 p.m.
- (2) D.A.: 30% of Basic salary
- (3) Bonus: Rs. 50,000.
- (4) Entertainment Allowance: Rs. 2,000 per month.
- (5) Transport Allowance: Rs. 1,800 per month
- (6) Education Allowance: Rs. 8,400 for three children and hostel allowance Rs. 8,600 for one child.
- (7) He contributes in recognized provident fund @ 15% of basic salary. The company also contributes and equal amount.
- (8) Interest credited to recognised provident fund @ 15% amounts to Rs. 15,000.
- (9) Medical Allowance: Rs. 1,000 per month.
- (10) The company has paid Rs. 25,000 for compensation for injuries sustained during the office hours.
- (11) The company has paid Rs. 20,120 for his family member's medical treatment.
- (12) He has been provided a residential accommodation for which the company pays rent of Rs. 6,000 per month. The company also provides furniture costing Rs. 3,55,240. The company deducts Rs. 2,000 per month from his salary.
- (13) He has paid professional tax Rs. 2,400

- Que.3 Parin Kumari is the owner of three houses. From the following details, find out the taxable income from house property for the A. y. – 2025-'26. (15)

Particulars	House-1	House-2	House-3
(1) Usage	Let-out Rs.	Use for own business Rs.	Self-occupied Rs.
(2) Municipal Value	60,000	3,00,000	5,00,000
(3) Fair rent	96,000	45,000	-
(4) Standard rent	84,000	-	-
(5) Rent receivable	1,14,000	-	-
(6) Un-realised rent	9,500	-	-
(7) Vacancy period	3 months	-	-
(8) Local Taxes	3,000	5,000	10%
(9) Int. on Loan for construction	(?)	-	43,790

On 31-12-'19, a loan of Rs. 2,40,000 was taken at the rate of 12% for the construction of House-1. The construction was finished on 1-4-'21. Entire loan was repaid on 30-9-'24.

OR

- Que.3 Shri Pavan Kumar has let out House No. 1, House No. 2 and House No. 3 has been used for personal residential purposes. You are asked to compute the taxable income from house property for the a. y. 2025-'26 from the details given as under:

	House No. 1 (Rs.)	House No. 2 (Rs.)	House No. 3 (Rs.)
(1) Annual value as per municipal records	1,50,000	45,000	72,000
(2) Annual rent receivable	1,80,000	60,000	-
(3) Local taxes paid	30,000	4,500	7,200
(4) Interest on loan taken for repairs	-	30,000	34,000
(5) Date of completion of repairs	30-6-2024	-	31-12-2019

- Que.4 Write Short notes: (Any Three)

- (1) Income-Tax Act, 1961
- (2) Assessee
- (3) Assessment Year and Previous Year
- (4) Residential Status
- (5) Exempted Income
- (6) Methods of Assessing Income-tax

(15)